

El cervell de l'Andrew
E. L. Doctorow
Trad. Maria Iniesta

Joan Flores / La Central

"La natura moral es troba a les veus recordades dels morts. És allò que en queda que encara els fa ser ells, aquell fragment de la seva veu que mostra una natura moral per més que la resta de la persona ja no hi sigui."

El cervell de l'Andrew (Andrew's Brain, 2014) reproduïx una sèrie de converses entre l'Andrew, un científic cognitiu, depressiu, maldestre i marcat per la tragèdia, una persona ordinària, un home comú, un perdedor a qui gent que el coneix designa com a "Andrew el Farsant", enfrontat a una situació que el supera, dotat d'una formació acadèmica excessivament teòrica que no l'abasteix de les eines adequades per gestionar-la; i un interlocutor, un "psicòleg-que-seu-en-una-cadira-ergonòmica", invasiu i perepnyetes, que l'interroga, el qüestiona i l'acusa.

"Vostè no ho sap tot de mi, doctor, només sap el que jo decideixo explicar-li i prou."

Entre ambdós, una paròdia de sessions psicoanalítiques que dibuixa una minuciosa mirada al més profund de si mateix, allà on les experiències van conformat una personalitat feble i volàtil que es diria inhabilitada per a la felicitat, just com si en perdés l'oportunitat quan està a punt d'assolir-la; però també el relat d'uns fets que sobrepassen la biografia del protagonista per reflectir un món que ha perdut la mesura humana, una excusa per reflexionar sobre el poder de la memòria -el propi fet de verbalitzar el teu pensament ja el modifica, i allò que dius o escrius no és el que pensaves sino allò que dius que pensaves-, la manera en que es dibuixa la cartografia dels records i la impossibilitat d'autodefinir-se amb l'exactitud que podem definir tot allò que ens és aliè.

"La felicitat consisteix a viure la quotidianitat de la vida sense saber fins a quin punt ets feliç. La veritable felicitat ve de no saber que ets feliç, és una serenitat animal, alguna cosa a mig camí entre la satisfacció i la joia, l'estabilitat del jo que encaixa en el món."

Lleugerament diferent de la seva producció anterior, encara que amb els estàndars de la bona literatura, el text, aquesta vegada narrat des de l'interior de la consciència (o era la ment? o el cervell?) del protagonista, manté la mesura i la contenció característiques de Doctorow, la verosimilitud, el predomini de la trama i l'absència d'escarafalls estilístics, tot per intentar respondre a l'eterna pregunta: qui és aquest que la meua consciència en diu "jo"?

"Però mirar dins d'un mateix és perillós. Es passa per una infinitat de miralls que et van distanciant de tu mateix. Això forma part, també, de l'astúcia del cervell: mai no t'arribaràs a conèixer del tot."

Doctorow és un novel·lista dels grans a qui sovint es presenta amb l'embolcall d'escriptor "menor": que si els seus textos són massa "americans", que si la mena de

novel·la que cultiva és anacrònica, que si no aporta "res de nou"... Creador dels premis més prestigiosos de la literatura nord-americana, a novel·les en concret i al conjunt de la seva obra, és un autor fonamental que forma part del canon de la novel·lística de la segona meitat del segle XX que cap lector avesat hauria d'ignorar.